

**ΤΜΗΜΑ ΕΦΟΡΟΥ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΟΥ ΠΑΡΑΛΗΠΤΗ**



**ΚΛΑΔΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗΣ
ΚΑΙ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗΣ ΙΔΙΟΚΤΗΣΙΑΣ**

«Κατοχύρωση και Εμπορική Αξία των Βιομηχανικών Σχεδίων»

**Συνεδριακό Κέντρο Φιλοξένια,
Αίθουσα ΕΛΙΑ, 10 Μαΐου 2016,
ώρα 08.30 – 13.00**

Κατάθεση και Κατοχύρωση των Βιομηχανικών Σχεδίων στην Κύπρο

- ❑ Πρώτα απ' όλα και πριν να αρχίσω την σημερινή μου παρουσίαση θα ήθελα και εγώ με τη σειρά μου να ευχαριστήσω θερμά το Ευρωπαϊκό Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας EUIPO, πρώην OHIM για την συνδιοργάνωση της σημερινής ημερίδας.
- ❑ Επιπρόσθετα θα ήθελα να ευχαριστήσω πιο ειδικά την κα. Kelly Bennet από την υπηρεσία Νομικής Πρακτικής του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας για την παρουσία της εδώ και για την παρουσίαση της την οποία θα έχουμε την ευκαιρία να παρακολουθήσουμε πολύ σύντομα.
- ❑ Ευχαριστώ επίσης τον Υπουργό Ενέργειας, Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού που τόσο πρόθυμα αποδέχθηκε να παρευρεθεί και να μας προσφωνήσει.

Κατάθεση και Κατοχύρωση των Βιομηχανικών Σχεδίων στην Κύπρο

- ❑ Ο Κλάδος Πνευματικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας αποφάσισε φέτος η ημερίδα αυτή να αφιερωθεί στην κατάθεση και κατοχύρωση των Βιομηχανικών Σχεδίων, όπως και στην εμπορική αξία τους καθότι η Κύπρος είναι χώρα που κυρίως έχει αυτό που ονομάζουμε «ελαφρά βιομηχανία». Ως επι το πλείστον από την «ελαφρά βιομηχανία» δημιουργούνται έργα και προϊόντα που είναι προστατεύσιμα με Βιομηχανικά Σχέδια.
- ❑ Επιπρόσθετα η Κύπρος είναι χώρα όπου υπάρχει διαδεδομένος ο Κλάδος του σχεδιασμού – Design – π.χ όσον αφορά ενδύματα, υποδήματα, έπιπλα, αλουμίνια δοχεία κλπ.

Διπλός Σκοπός της Σημερινής Ημερίδας

- ❖ Στο δεύτερο μέρος της σημερινής ημερίδας θα έχουμε την ευκαιρία να δούμε παραδείγματα Βιομηχανικών Σχεδίων που έχουν δημιουργηθεί και κατοχυρωθεί στην Κύπρο και να ακούσουμε το ιστορικό της δημιουργίας τους, την εξήγηση της εμπορικής αξίας που έχουν αποδώσει στην επιχείρηση όπως και το αποτέλεσμα από τις προσπάθειες προστασίας μέσω της νομικής οδού. Θα ακούσουμε επίσης σε ποιο βαθμό τέτοιες προσπάθειες στην Κύπρο ήταν πετυχημένες.
- ❖ Η σημερινή ημερίδα έχει σκοπό διπλό. Θα προσπαθήσουμε να δούμε από την μία πλευρά την νομική πτυχή της κατάθεσης και από την άλλη την πρακτική πλευρά της δημιουργίας και εμπορικής αξίας. Για τον λόγο αυτό έχουμε συμπεριλάβει στο πρόγραμμα ομιλητές από τον Βιομηχανικό και Επιχειρηματικό κόσμο αλλά και από την Μέση Εκπαίδευση όπου το μάθημα του Βιομηχανικού Σχεδιασμού έχει εισαχθεί και διδάσκεται στα σχολεία.

- ❖ Θα είναι εδώ παρόντες μαθητές μαζί με τους καθηγητές τους για να παρουσιάσουν την δουλειά και τα δημιουργήματά τους τα οποία έχουν ήδη καταχωρήσει.

Ρόλος του Βιομηχανικού Σχεδιαστή

- ❑ Ο ρόλος του Βιομηχανικού Σχεδιαστή είναι να συνδυάσει την φόρμα και την λειτουργικότητα ενός προϊόντος, ούτως ώστε το τελικό προϊόν να είναι συγχρόνως ελκυστικό και χρήσιμο.
- ❑ Ο Βιομηχανικός Σχεδιαστής πρέπει να γνωρίζει και να λάβει υπόψη του τη διαδικασία παραγωγής του αντικειμένου όπως και το κόστος παραγωγής και διάθεσής του. Το αντικείμενο πρέπει να είναι εύκολο και πρακτικό στη χρήση. Επίσης πρέπει να έχει ελκυστική εμφάνιση ούτως ώστε να προτιμηθεί από τους καταναλωτές.

Νομοθεσία

- ❖ Η Κυπριακή Νομοθεσία που αφορά στα Βιομηχανικά Σχέδια και Υποδείγματα είναι ο Ν4(Ι)/2002 όπως αυτός έχει τροποποιηθεί από τους Νόμους 170(Ι)/2003 και 119(Ι)/2006. Οποιαδήποτε αναφορά μου σε Νόμο αφορά την Νομοθεσία αυτή όπως και τις ΚΔΠ873/2003 και το σχετικό Διάταγμα του 2003 που τιτλοφορείται «Περί της Νομικής Προστασίας των Βιομηχανικών Σχεδίων και Υποδειγμάτων (Λεπτομέρειες Αιτήσεων) Διάταγμα του 2003».
- ❖ Το άρθρο 14(7) του Νόμου δίδει την διακριτική ευχέρεια στον Υπουργό Εμπορίου να καθορίζει με Διάταγμα τα έντυπα και τις διαδικασίες σχετικά με τα Βιομηχανικά Σχέδια ή Υποδείγματα. Με βάση Διάταγμα του Υπουργού του 2003 έχουν καθορισθεί η διαδικασία και τα έντυπα στις ΚΔΠ 873/2003.

Σχέδιο ή Υπόδειγμα – Ορισμός

- ❑ Σχέδιο ή Υπόδειγμα ορίζεται ως «η εμφάνιση του συνόλου ή μέρους ενός προϊόντος η οποία προκύπτει ιδίως από την γραμμή, το περίγραμμα, τα χρώματα, το σχήμα, την υφή ή/και τα υλικά της διακόσμησης που το χαρακτηρίζει».
- ❑ Είναι σημαντικό, εδώ να τονίσουμε ότι αντίθετα με την νομοθεσία, περί Εμπορικών Σημάτων που καλύπτει το σήμα που χρησιμοποιείται για να προσδώσει διακριτικότητα σε ένα προϊόν και να προστατεύσει την εμπορική πηγή και ιδιοκτησία του προϊόντος ή της υπηρεσίας αυτό που χαρακτηρίζει τη νομοθεσία για την κατοχύρωση Βιομηχανικών Σχεδίων είναι το Βιομηχανικό Σχέδιο αναφέρεται στην εμφάνιση και παρουσίαση του κατασκευασμένου προϊόντος.
- ❑ Δεν αποτελούν σχέδιο ή υπόδειγμα φυσικά προϊόντα, ιδέες, ήχοι, μουσική, αρώματα.
- ❑ Δεν προστατεύεται οτιδήποτε αντίκειται στα χρηστά ήθη και την Δημόσια Τάξη.

Προϋποθέσεις Προστασίας

Σχέδιο ή Υπόδειγμα προστατεύεται εφόσον:

1. Είναι νέο.
2. Παρουσιάζει ατομικότητα και
3. Έχει καταχωρηθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του Νόμου.

Εάν ένα από τα πιο πάνω κριτήρια απουσιάζει τότε το σχέδιο δεν θα τύχει προστασίας από το Δικαστήριο. Είναι πολύ σημαντικό να τονίσουμε ότι η καταχώρηση με τον δέοντα τρόπο στον Έφορο είναι ένα από τα κριτήρια. Δεν πρέπει να υπάρχει σύγκριση και να θεωρούμε ότι ο Έφορος ελέγχει αν το σχέδιο είναι νέο ή εάν παρουσιάζει ατομικότητα.

Ο Νόμος καθορίζει επίσης πότε ένα σχέδιο είναι γνωστό στο κοινό. Η αίτηση εγγραφής περιλαμβάνει μεταξύ άλλων δήλωση του αιτητή κατά πόσον το σχέδιο έχει παρουσιαστεί σε έκθεση κλπ.

Τήρηση Μητρώου

- ❑ Το μητρώο τηρείται από τον Έφορο Εταιρειών και σ' αυτό τηρούνται τα σχέδια και υποδείγματα για τα οποία έχει εκδοθεί πιστοποιητικό καταχώρησης. Τηρούνται επίσης και οι συμφωνίες μεταβίβασης ή τα έγγραφα κληρονομικής διαδοχής που κατατίθενται για σκοπούς μεταβίβασης. Τηρούνται στο μητρώο επίσης όλες οι τελεσίδικες αποφάσεις μετά από αναγνωριστική αγωγή των δικαιωμάτων από αίτηση όπως περιγράφεται στο άρθρο 22 του Νόμου.
- ❑ Για την καταχώρηση Σχεδίου ή Υποδείγματος καταχωρείται αίτηση και πληρώνονται δικαιώματα €205.
- ❑ Στην αίτηση επισυνάπτονται οι αποδείξεις καταβολής των τελών όπως και τα τέλη για την πρώτη πενταετή προστασία.

Δικαιώματα από Προστατευόμενο Σχέδιο

Από Προστατευόμενο Σχέδιο πηγάζουν τα πιο κάτω δικαιώματα:

- Αποκλειστικό δικαίωμα χρήσης.
- Απαγόρευση χρησιμοποίησης από τρίτους χωρίς την συγκατάθεση του δικαιούχου.
- **Εξαιρέσεις:**
 - Οι ιδιωτικές πράξεις που γίνονται για μη εμπορικούς σκοπούς / για πειραματικούς σκοπούς
 - Η Αναπαραγωγή σχεδίου για σκοπούς διδασκαλίας, νοουμένου ότι δεν βλάπτουν την συνήθη εκμετάλλευση του σχεδίου και εφόσον αναφέρεται η πηγή προέλευσης.

Ποιος μπορεί να αξιώνει την καταχώρηση σχεδίου;

- Ο Νόμος δίδει δικαίωμα να αξιώνει την καταχώρηση σχεδίου ή υποδείγματος όπως και δικαιώματα σε καταχωρημένα σχέδια σε φυσικά πρόσωπα που είναι υπήκοοι της Κυπριακής Δημοκρατίας ή κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή έχουν την συνήθη διαμονή τους στην Κυπριακή Δημοκρατία ή σε κράτη μέλη όπως και σε εταιρείες ή άλλου τύπου νομικά πρόσωπα τα οποία έχουν πραγματική εμπορική ή βιομηχανική εγκατάσταση στην Κύπρο ή σε άλλα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
- Ο ρόλος του Τμήματος είναι απλά η καταχώρηση του Σχεδίου γι' αυτό και το Τμήμα δεν προβαίνει σε οποιαδήποτε έρευνα/σύγκριση με προηγούμενα σχέδια στην Κύπρο ή το εξωτερικό.

Ισχύς της Καταχώρησης του Σχεδίου

Η καταχώρηση του Σχεδίου έχει ισχύν για πέντε χρόνια και μπορεί να ανανεωθεί για περιόδους 5 ετών με ανώτατο όριο τα 25 χρόνια από την ημερομηνία καταθέσεως της αίτησης.

Μεταβίβαση των Δικαιωμάτων σε Βιομηχανικό Σχέδιο μπορεί να γίνει δυνάμει συμφωνίας ή κληρονομικής διαδοχής, ενώ ο δικαιούχος καταχωρημένου σχεδίου ή υποδείγματος δύναται να παραχωρεί άδεια εκμετάλλευσης με έγγραφη συμφωνία. Η συμφωνία εγγράφεται στο μητρώο και δημοσιεύεται ενώ η Νομοθεσία δίνει στο αρμόδιο δικαστήριο την δυνατότητα να παρέχει άδεια εκμετάλλευσης χωρίς την συγκατάθεση του δικαιούχου. Με απόφαση του Υπουργικού μπορεί να δοθεί αναγκαστική άδεια εκμετάλλευσης σε φορείς του Δημοσίου.

- ❑ Ενώ τα Νομοθετήματα που αφορούν τα ξεχωριστά είδη Διανοητικής και Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας αναφέρονται σε ξεχωριστές διαδικασίες ή τρόπους προστασίας είναι πολλές φορές δυνατόν ένα αντικείμενο ή δημιουργία να τυγχάνει προστασίας κάτω από περισσότερες από μία Νομοθεσίες.
- ❑ Ο Νόμος αναγνωρίζει το σύνθετο προϊόν ως αυτό που αποτελείται από πολλά συστατικά που μπορούν να αντικατασταθούν για σκοπούς αποσυναρμολόγησης και επανασυναρμολόγησης του προϊόντος.
- ❑ Αν η αίτηση καταχώρησης είναι από τυπική πλευρά κανονική ή πλήρης, ο Έφορος χορηγεί πιστοποιητικό καταχώρησης χωρίς προηγούμενα να ελέγχει τους όρους των άρθρων 4 και 5 του Νόμου. Το άρθρο 4 αναφέρεται στο αντικείμενο της προστασίας (νέο, παρουσιάζει ατομικότητα κλπ), ενώ το άρθρο 5 αναφέρεται στην έκταση της προστασίας. Και τα δύο αυτά θέματα παραμένουν στην δικαιοδοσία του αρμόδιου δικαστηρίου για να τα αποφασίσει.
- ❑ Τα στοιχεία της αίτησης καταχώρησης δημοσιεύονται στην Επίσημη Εφημερίδα. Η ευθύνη για την κατοχύρωση βαρύνει τον καταθέτη αφού το Τμήμα δεν έχει ευθύνη να ελέγξει τους όρους των άρθρων 4 και 5 του Νόμου.

Προτεραιότητα

Όσον αφορά προτεραιότητα ισχύει τόσο η Σύμβαση των Παρισίων – **PARIS CONVENTION**, για σχέδια που προέρχονται από χώρες μη κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ενώ για αιτήσεις που έχουν κανονικά κατατεθεί σε ένα κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ο καταθέτης ή δικαιούχος έχει το δικαίωμα προτεραιότητας εφόσον η κατάθεση στην Κύπρο έχει γίνει εντός 6 μηνών από την κατάθεση στο άλλο κράτος μέλος.

DESIGNVIEW

Μέσα στα πλαίσια του Προγράμματος Συνεργασίας του Γραφείου Εναρμόνισης της Εσωτερικής Αγοράς όπως λεγόταν τότε (ΟΗΙΜ) με το Τμήμα Εφόρου Εταιρειών και Επίσημου Παραλήπτη, ο Έφορος έχει συμβληθεί από την 10^η Νοεμβρίου 2014 με το εργαλείο έρευνας “Design View” που παρέχεται από το συγκεκριμένο Γραφείο.

- Το Designview είναι ένα χρήσιμο εργαλείο με το οποίο ο χρήστης μπορεί να κάνει έρευνα σε όλα τα καταχωρημένα σχέδια και υποδείγματα – εθνικά και κοινοτικά, σε όλες τις επίσημες γλώσσες της Ε.Ε. Βασίζεται στα δεδομένα των μητρώων των συμμετεχόντων αρμόδιων γραφείων, του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) και του Ευρωπαϊκού Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας.*
- Είναι διαθέσιμο 24ώρες/24ωρο, 7 ημέρες την εβδομάδα και διατίθεται δωρεάν στο διαδίκτυο στον σύνδεσμο:*

<https://www.tmdn.org/tmdsview-web/welcome>

CONVERGENCE PROGRAMME

Τελειώνοντας θα ήθελα να σας ενημερώσω ότι η Κύπρος σαν μέλος του Ευρωπαϊκού Οργανισμού Διανοητικής Ιδιοκτησίας λαμβάνει μεταξύ άλλων μέρος στο Πρόγραμμα Σύγκλισης 6 (Convergence Programme 6) που σκοπόν έχει να καθορίσει μια κοινή πρακτική για την αναπαράσταση των σχεδίων ή υποδειγμάτων με την οποία θα κατοχυρωθεί η ασφάλεια δικαίου και θα τεθεί στη διάθεση των χρηστών ένα ευέλικτο σύστημα καταχώρισης σχεδίων ή υποδειγμάτων.

Η κοινή αυτή πρακτική θα δημοσιευθεί μέσα Ιουλίου αυτού του χρόνου και θα τύχετε ενημέρωσης για το περιεχόμενο της με σχετικές ανακοινώσεις, εγκυκλίους και παρουσιάσεις.

Τελειώνοντας θα ήθελα να παρουσιάσω μερικά παραδείγματα Κυπριακών Βιομηχανικών Σχεδίων.

**ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΓΙΑ ΤΗΝ
ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ**